

Καθηγητοῦ Ἀσίλνα Β. Ἀλιβιζέτου
 ὑπόμνημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Β.Κ.

Περὶ τοῦ ἐνδεχομένου προγράμματος
 τῆς Β.Κ. διὰ τὰ Ἑθελαιοαστικά πράγματα.

Παρακληθεῖς παρὰ τῆς Β.Κ. διὰ τοῦ κ. Σίγηθ ὅπως συντάξω ὑπόμνημα περὶ τῶν Ἑθελαιοαστικῶν ζητημάτων, τὸ ὅποιον εἴ ἐχρησιμεύω ὡς βῆσις τοῦ τμήματος τοῦ πολιτικοῦ προγράμματος τῆς Β.Κ. τοῦ ἑπομένου τῆς Ἑθελαιοαστικῆς ζητήματα, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὸ κάτωθι ὑπόμνημα, τὸ ὅποιον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βῆσις τοῦ μελετωμένου τούτου θετικοῦ καὶ συγκεκριμένου προγράμματος.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὑπὸ τῆς πρώτης ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους αἱ *κατὰ* καιροὺς κυβερνήσεις δὲν ἔδωκαν τὴν πρέπουσαν προσοχὴν εἰς τὴν Ἑθελαιοίαν, τὸν μέγιστον τοῦτον ἐν τῇ κρᾷται κοινωνικὸν παράγοντα.

Μετὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ αὐτοκεφάλου ὑπὸ τοῦ Πάουερ διὰ τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἑθελαιοίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1833, κατὰ τρόπον ἀφαιρέτων, ἀντικανονικῶν καὶ κατ' ἐντιγραφήν τῆς γερμανικῆς Ἑθελαιοαστικῆς νομοθεσίας μὲ τὸν ἀρθρολογουμένη χωρικτῆρα τῆς αὐτῆς πηγῆς ρωσικῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑθελαιοίας τῆς Ἑθελαιοίας, ἢ περὶ τῆς Ἑθελαιοίας τῆς Ἑλλάδος μέριμνα τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων ὑπέβλε κατὰ τὸ πλεῖστον περιπτωτικῆ καὶ ὑποτιμῆς.

Ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως τῆς Ἑθελαιοίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τοῦ γράμου τοῦ 1850 ἐξεδόθησαν οἱ α. καὶ β' νόμοι περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκοπῶν καὶ τοῦ νέου καταστατικοῦ τῆς Ἑθελαιοίας, ὅδι ἕκτοτε ἐλάχιστοι Ἑθελαιοαστικοὶ νόμοι ^{ὑποβλήσαν} ἀπαγορευθέντες ἐκ τῆς ἀνάγκης μᾶλλον *πραγμάτων* διευθετήσεως Ἑθελαιοαστικῶν τινων πραγμάτων παρὰ ὑπὸ μελετημένης καὶ συστηματικῆς μερίμνης διὰ τὴν Ἑθελαιοίαν.

Πολὺ ὀλιγότερον δύναται κανεῖς νὰ ὁμιλήσῃ περὶ συστηματικῆς Ἑθελαιοαστικῆς πολιτικῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς, υἱοθετηθείσης ἐν οἰκουμενικῆς κυβερνήσεως, ἐπὶ οὗρ ἀποδείξει ὅτι δὲν ἐξετιμῆθη ὑπὸ κρατικῆς ἰσχύος ὁ σπουδαῖος Ἑθελαιοαστικὸς παράγων, παρὰ τὴν πιστὴν προσκόλλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἀρθροδοξίαν Ἑθελαιοίαν του καὶ τὸν οὐτῆριον ρόλον τὸν ὅποιον ἔπαιζεν ἢ Ἑθελαιοία, καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τῆς δουλείας καὶ κατὰ τὴν ἐπαύστασιν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Προφανῶς οἱ κατὰ καιροὺς πολιτικοὶ ἀπορροφημένοι μὲ τὰ διάφορα διοικητικὰ ζητήματα καὶ τὰς σοβαροτέρας ἔθνικας ὑποθέσεις καὶ θεωροῦντες ὡρ' ἐαυτῆς δεδομένην τὴν θέσιν τῆς Ἑθελαιοίας ἐν τῇ κρᾷται δὲν ἔδωκαν προσοχὴν εἰς τὴν Ἑθελαιοίαν καὶ δὲν ἠσχολήθησαν σοβαρῶς μὲ τὰ ζητήματα τῆς τουλάχιστον τὰ ἔχοντα ἡμεωτέρων σχεδὸν μὲ τὸ κράτος, ὡς φερ' εἶπεῖν, τὴν ἀρηκευτικὴν καὶ Ἑθελαιοαστικὴν μόρφωσιν, τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου, τὸ οἰκονομικὸ τῆς Ἑθελαιοίας

הנהגות אלו הן חיוניות ביותר לבריאות הציבור ולשקט הרוחני של האומה. לכן יש להקפיד על יישומן המלא והיעיל.

הממשלה תשקוף את כל האמצעים להגשמת מטרות אלו, ותבטיח את המשאבים הדרושים. כמו כן, תעביר את האחריות לביצוע המלא על משרדי הממשלה הרלוונטיים, ותיארגון כללית של כלל גופי הממשלה.

הממשלה תשקוף את כל האמצעים להגשמת מטרות אלו, ותבטיח את המשאבים הדרושים. כמו כן, תעביר את האחריות לביצוע המלא על משרדי הממשלה הרלוונטיים, ותיארגון כללית של כלל גופי הממשלה.

הממשלה תשקוף את כל האמצעים להגשמת מטרות אלו, ותבטיח את המשאבים הדרושים. כמו כן, תעביר את האחריות לביצוע המלא על משרדי הממשלה הרלוונטיים, ותיארגון כללית של כלל גופי הממשלה.

הממשלה תשקוף את כל האמצעים להגשמת מטרות אלו, ותבטיח את המשאבים הדרושים. כמו כן, תעביר את האחריות לביצוע המלא על משרדי הממשלה הרלוונטיים, ותיארגון כללית של כלל גופי הממשלה.

τὴν ἀριστοτέλῃν περιουσίαν, ἀρ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν σχετικῶν διατάξεων νὰ περιουλλέξη τὴ εἰσοδήματι τῆς περιουσίας ταύτης πρὸς διατήρησιν τῶν μονῶν καὶ γενικωτέραν ἑκκλησιαστικῶν σκοπῶν, δυστυχῶς δὲ νόμος αὗτός ἤρτο καθ' ἑαυτὸν, διὰ τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν περιόδον τῆς ἰσχύος του κινήσιν τοῦ ἐφαρμογῆν δὲν ἀπέδωκε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Ἡ μικροασιατικὴ καταστροφὴ ἔδωκεν ἀπορρήν ἀπαλλοτριώσεως τοῦ μεγίστου τιμήματος τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, τῶν τε διαλελυμένων καὶ ἐν ἐνεργείᾳ μονῶν, ἢ ὅποια καὶ ἐδημιώθη εἰς ὄφελος τῶν προσφύγων καὶ ἐπιχλοούθρον ἢ κομμωτικῆ ἀπαλλοτριώσεως τῆς ὑπαλδίου ἑκκλησιαστικῆς περιουσίας (δυστυχῶς ἐπὶ τοῦ κ. Παπανδρέου διὰ τοῦ ἀρχικοῦ νόμου τοῦ ΟΔΒΙ καὶ τῆς λεγομένης ρευστοποιήσεως τῆς ἑκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἢ ὅποια ἀνεκφυλάχθη μέχρι σήμερον. Ἡ διατηρηθεῖσα περιουσία ἀνακινήθη καθ' ἑαυτήν δι' ἠδύνοτο προπόντως ἐπιμεταλλουμένη νὰ ἐπαύση ἑκανὸν εἰσοδήμα διὰ τὴν ἀντίκρυσιν τῶν ἑκκλησιαστικῶν ἀναγῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς μεθοδοῦ τῆς τοῦ κλήρου, μετὰ τὴν ὁποία ἐπιβαρύνεται τώρα τὸ κράτος, ὅπως δ' ἀνεπαρκῶς, δυστυχῶς ἡ περιουσία αὕτη ἐπιβαρύνεται μετὰ τὴν διατήρησιν τριῶν οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν τοῦ ΟΔΒΙ, τοῦ ΤΑΧΕ καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διοικήσεως, οἱ ὅποιοι καὶ οἱ τρεῖς δὲν εὐρίσκονται, ἐνὺ δὲ ἐπάρκει, καὶ εἰς πολὺ ἀνεπάρκην κατὰστάσιν.

Ἡ δὲ πρὸς τὴν ἑκκλησιαστικὴν οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς ΕΚ δὲ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ δημιουργία ἑνὸς αὐτελούς οἰκονομικοῦ ἑκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ, ὅστις δι' ἦτο καὶ ἐνεργωτικὸς ἑκκλησιαστικὸς ἔνευ εἰσοδήματος ἀναμείξεως τοῦ κράτους καὶ τῶν Τραπεζῶν ἀλλ' οὐτε καὶ εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τῶν ἐπιπέδων, ὅπως πρὸς τοῦτο ἀνιέναν. Ἡ ἀπρωςία αὕτη δι' ἀνεπίθετο εἰς ἑκκλησιαστικὴν ὑπεύθυνον οἰκονομικὴν ὑπηρεσίαν, ὃ ὅποια δι' διαχειρίζετο ὑπεύθυνον διὰ τὴν τὴν ἑκκλησιαστικὴν περιουσίαν εἰσοδήματα προελεύσεως, πρὸς ἀνεπίθετον αὐτῆς διὰ τοὺς ἑκκλησιαστικοὺς σκοποὺς καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀπρωςίαν καὶ μεθοδοῦ τῆς τοῦ κλήρου, μετὰ τὴν ἀπρωςίαν καὶ τῶν μὴ ἐξοδευομένων διὰ τὴν σημαρῖν ἑκκλησιαστικὴν ἑκπαίδευσιν, ἢ ὅποια δι' ἀπρωςίαν νὰ διοργανωθῇ ριζικῶς, μετὰ ἀπρωςίαν τὴν κατάρτησιν τῶν γὰρ ὑψηλοτέρων ἱερατικῶν σχολῶν καὶ οὐμνῶν.

Ἡ δὲ εἰς τὸ σημαρῖν αὗτο τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΚ δὲ ἔπρεπε νὰ τονίσῃ τὴν ἕμερον καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς μερῶσεως τοῦ κλήρου, ὃ ὅποιος παρ' ἡμῶν ἐν ἀνεπίθετον πρὸς ἕλλας μεσοκλιματικῆς χῶρας εὐρίσκονται ὀκὸση ἐν μέσῳ εἰσοστῆ πείθεσι εἰς ἀπεπλοτικῆς καὶ ἀπαρῶσεως χαμηλῶν σημαρῖν. τὸ ἰδιονικὸν δι' ἦτο ἐν, περιορισμένου κατὰ τὸ δυνατόν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱερῶν, καταρῶντο ὃ διορισμοὺς ἱερῶν καὶ εἰς τὰ μικρότερα ἰδιονικῆ χωρία διακλιματικῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ ἀπρωςίαν αὕτη πρὸς τὸ παρῶν εἶναι ἀνεπάρκιστον δι' ἀπρωςίαν νὰ καθιερωθῇ προσωρινῶς μέχρις ἐνομοκλήσεως του, διαπλοῦν σύστημα ἑκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσως. Ἡ ἀπρωςίαν πανεπιστημιακῆ δι' ὅλους τοὺς κληρικῶς τῆς ἀπρωςίαν ἱεραρχικῆς τάξεως (ἐπισκόπους, ἱεροκήρυκας, ἑκκλησιαστικὸς ὀπαλλήλους κτλ.) καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν πόλεων μέχρι 5.000 κατοικῶν, καὶ ἡ κατῶν τῶν διὰ πόλεις καὶ χωρία κατὰ τῶν 5.000. Ἡ τῆς πρώτης κατηγορίας δι' περιετῆ

θα περιεῖχε κληρικούς, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ θεολογικοῦ των πτυχίου, θά ἐτύγχανον, ἐπ' ὄσον θά ἐπρόκειτο περὶ θεολόγων οἱ ὅποιοι θά ~~ἐπρόκειτο~~ ἐπέρωντο, καὶ πτυχίου τῆς ἑνωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἐπιμορφωτικῆς σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θά ἐμορφοῦντο ἐκκλησιαστικῶς καὶ κοινωνικῶς καὶ ἡ τῆς δευτέρας οἱ ὅποιοι θά ἦσαν πτυχιούχοι τοῦ ἐνός ἑνωτέρου ἐκκλησιαστικοῦ φρονιτηρίου ἐν τῇ Ριζαρέβι σχολῇ. τὰ ἔξοδα τῶν τοιαύτης διαρρυθμισκῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως θά ἐλευσοῦντο εὐχερῶς διὰ τῆς διαθέσεως ἐκ μέρους τοῦ πρώτου τῶν σημερον ὄπ' αὐτοῦ ματαίως ἐξοδουμένου διὰ τὴν σημερινὴν ἑνδοκτικὸν σχεδὸν ἐκκλησιαστικὴν μὲρμων Π. 000. 000 ὄρχ. δι' ὧν καὶ τὸ πολὺ διὰ μικροῦς προσθήκας θά ἐνεκωργανοῦτο ριζικῶς ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαιδεύσις καὶ ἐντὸς τοῦ ταχύτερου δυνατοῦ χρόνου θά ἴσκατα ἡ ἐκκλησία μορφωμένων κληρῶν ἐπὶ ταχύτερα ἔθαλείται τοῦ αἰσχου τῆς σημερινῆς ἀμεθείας.

Ἡ ἡ ἀπόκτησις μορφωμένου κληροῦ ^{ἐν} ἐκ παραλλήλου τῶν τάξεων τοῦ ὁποίου βεῖνουσα διάρθρωσις αὐτοῦ θά ἐξηραλίκε τὴν ἐκπαίδειαν ^ἡ ~~ἐκπαίδειαν~~ καὶ πραγματικὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐκκλησίας, ^ἡ ~~ἐκπαίδειαν~~ τῶν ἑνωτέρων ἰδίῃ ἐκκλησιαστικῶν ὁδοῶν, αἱ ὁποῖαι καταλαμβάνονται τῶρα ἀπλῶς διὰ τῆς εὐνοίας τῶν ἡθῶ κατεχόντων ταύτας ἐπὶ διακινήσει χαλεπῶ ἐπιπέδου εὐνοιοκρατίας, θά καθιέρου καὶ τὴν διὰ τοιοῦτων ὁργάνων κοινωνικὴν ἐξυπηρέτησιν, διὰ τῆς καταλλήλου κοινωνικῆς ὁργανώσεως τῆς ἐκκλησίας (διὰ τῶν κοινωνικῶν κέντρων ἐκδοτικῆς ἐνορίας) ἡ ὁποία θά ἐπισην αὐτοματικῶς) νά εἶναι τόπος μόνης ἀλλῆς καὶ μηχανικῆς λατρείας.

στ Ἡ τοιαύτη τοῦ καθιέρωσις θά καθίστε τοῦτον ἱκανὸν νά ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς εὐρυτέρας ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς ἐκκλησίας. τῆς πρώτης ἐπὶ ἐπιδιώκει ἐφαρμογῆς ἄριστου συστήματος θεολογικῆς διδασκαλίας καὶ διαφωτισμοῦ τοῦ κλασσικῶς ὁμοῦς ἀπὸ θεολογικῆς ἐπιθέσεως ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀναπτύξει ἀπολύτως ἱκανοποιητικοῦ δικτύου κοινωνικῆς ὁράσεως καὶ ἐνεργείας, διὰ τῆς ὁποίας τῇ βοηθείᾳ καὶ τῆς ἄριστης ἐδουθεσίης σχολῆς διακονοῦν θά ἐπιδιώκετο ἡ εὐχερῶστερα λύσις τῶν περιωστέρων κοινωνικῶν προβλημάτων τῶν ἰστών, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦμενα διὰ τὸ ἄλυτον καὶ ἀφρόντιστον αὐτῶν μέσα εἰς τὰς στέγας τῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐνορίας, αἱ ὁποῖαι ζοῦν ὄπὸ τὰς φρικτωτέρας κοινωνικῆς συνθήκας, δημιουργοῦν τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν τοῦ ἐπιλήματος καὶ τῆς ἀκελευστικῆς χαλαρώσεως τῆς ἡθικῆς στάθμης τῆς κοινωνίας μας.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς καταρτίσεως ἡμετέρας μορφωμένου κληροῦ θά καταστή δυνατὴ ἡ ἀνδένεις διὰ τοιοῦτων στελεχῶν καὶ ὁργάνων τῆς προπόσεως ἐξωτερικῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς ἐναντι τῶν ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐναντι τῆς ὁποιοῦσιν σημερινῆς τῆς ἀποστάσεως ἐπὶ ἀκριβῶ καθορισμῶ καὶ ἐπιτεύξει σχέσεων ἑνωτέρας μορφῆς καὶ πνευματικοῦ συμφέροντος μετὰ τῶν διαφόρων ὁμοδόξων ἐκκλησιῶν θά μετὰ τῶν ὁποίων δεσμοὶ εἶναι ἄουχαρητῶς χαλαροί, καὶ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν (καθολικῆς καὶ πρὸτεσταντικῆς) ἐπὶ ἐπιδιώκει δι' ἑνουνειδίτου καὶ στενῆς συνεργασίας τῶν μεγάλων σκοπῶν τοῦ ὁποίου καταστοχάζεται ἡ εὐρυτέρα ἐπιδρασις τοῦ

Χριστιανικού Ιδεώδους επί της εδωτέρας Χριστιανικής κοινωνίας.

Ἡ συστηματικὴ μελέτη καὶ βαθμιαία λεπτομερειακὴ ἐφαρμογὴ τῆς λύσεως τῶν μεγάλων τούτων καὶ πολυπλόκων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων οὐ εἶναι ἔργον συνεχοῦς μελέτης τῶν διεφόρων μονίμων ἐπιτροπῶν εἰς τὰς ἁπορίας διαρθροῦται διὰ τοῦ νέου σχεδίου καταστατικοῦ νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τῆς Βοηθητικῆς ἐπιτροπῆς, ἢ ὑπηρεσίας τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐπιτελεστικὸν ὄργανον μικρῶν ἐπιτελεστικῶν συνοδικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἢ καθ' ὅλους τοὺς τομᾶς καὶ τὰς κατευθύνσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καθιέρωσις ἄλλας νέας καὶ συγχρονισμένης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς οὐ μόνον ἐπιτελεστικὰ εἰς τὴν καθ' ἑαυτὴν κοινωνικὴν ζωὴν, τὴν ὅποια ἀνεγύβουσαν βυζαντινοὶ ἀποκόπητες καὶ ἰδίᾳ ὁ Ἱουστινιανὸς διερίθνευον διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐπιτελεστικῶν ἐπιτροπῶν τῆς πολιτείας ἀπὸ τῆς ἀσφαλείας τοῦ καλλῆς λειτουργούντος καὶ ὁρθοῦς ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανισμοῦ.

Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπτυχθοῦν ἐν ὁποίῳ ἑνὶ ὅλῳ αἱ λεπτομέρειαι τῶν ὡς ἐνν γραμμῶν ἐνὸς εδωτέρου ἐκκλησιαστικοῦ προγράμματος. Ἐν ὅσον δὲ καὶ τοῦτο οὐδὲν ἀπερορίζεται ὑπὸ τῆς ΕΚ καὶ ἀποτελεῖ τμήμα κατὰ πρωτότυπον πρωτοβουλίας τοῦ ἐξεργηθενομένου γενικοῦ πολιτικοῦ προγράμματος τῆς, οὐδὲν ἔπρεπε νὰ συζητηθῆ τοῦτο ἐπὶ τῆ βλῆσι τῶν μετὰ χεῖρας ὁπονήματος ὑπὸ τοῦ ἐρχοῦ καὶ τῶν ἐπιτελῶν τῆς ΕΚ διὰ τὴν καταρτιοῦ ἢ σχετικῆς οἰκείας, σύντομος καὶ περιεκτικῆς παράγραφος τοῦ ὅλου πολιτικοῦ προγράμματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ΕΚ οὐδὲν ἐξήγγελε τὴν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν τομᾶ ὁρῶν τῆς ἐπὶ ἐπιτυχίᾳ θετικῆς κοινωνικῆς ἀναρρώσεως. Ἐν ἔθευρεῖτο κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου ἀναγκαστικῶς προφορικῆς εἰσηγήσεως εἰς τὴν ὡς ὅτι ὑποδοκιμασθεῖσαν ὁμοκρεῖν ἐκχαρίστως δηλοῦν εἶναι εἰς τὴν διδόνειν τῆς ΕΚ ὅσα τὴν ἀναλάβω.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Ἡμεῖς Ε. Ἀλιβερίτης